

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 15.10.2026
Sayı: 2011

10/4748

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı'nın (ÖSYM) 2002 yılından bu yana gerçekleştirdiği merkezi sınavlarda yaşanan soru iptalleri, sınav iptalleri, tekrar sınav kararları, soru sızdırma ve kopya iddiaları, olağan dışı puan dağılımları, sınav uygulama hataları, soru hazırlama ve güvenlik süreçleri, dijital ve fiziki soru güvenliği, soru havuzu yönetimi, sınav görevlendirme sistemi, sınav sonrası istatistiksel analiz mekanizmaları, itiraz süreçleri ve kurumsal denetim yapısının tüm yönleriyle araştırılması; ÖSYM'nin çağın teknolojik koşullarına, adalet ve liyakat ilkelerine uygun, şeffaf, denetlenebilir, güvenilir ve hesap verebilir bir yapıya kavuşturulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim. 12.10.2026

Gökhan KİŞ
Mersin Mv.

Ali Özhan
K. Mersin Mv.

Aysu Zorlu
Fethiye Mv.
Aysu Zorlu

Hüseyin YILMAZ
Beylik Mv.

Op. Dr. Ali KARAÖBA

Uşak Milletvekili

Nurten Yontar
Pekirdeğ Mv.

Necmi YILDIRIM KARA
Hatay Mv.

İ. SÜLLÜ
Güle Nur SÜLLÜ
Eskişehir Mv.

SEMRA DİNGER
Ankara Mv.

Mehmet GÜZELMANUR
Hatay Mv.

GEREKÇE

Türkiye’de milyonlarca gencin ve yurttaşımızın; eğitim, meslek, kamu istihdamı ve gelecek planı ÖSYM tarafından yapılan merkezi sınavların sonucuna bağlıdır. Üniversiteye giriş sınavları, KPSS, ALES, YDS, TUS, DUS, DGS, hâkimlik ve savcılık sınavları, uzmanlık sınavları ve kamu kurumlarının personel alımına esas birçok sınav yalnızca teknik bir ölçme-değerlendirme işlemi değildir; yurttaşların devlete duyduğu güvenin, liyakat ilkesinin ve sosyal adalet duygusunun temel dayanaklarından biridir. ÖSYM tarafından yapılan sınavlarda yaşanan her hata, yalnızca bir sınav takvimi sorunu değildir. Yanlış hazırlanan bir soru, iptal edilen bir oturum, sızdırıldığı iddia edilen bir kitapçık, olağan dışı puan dağılımı, sınav salonunda mevzuata aykırı uygulama ya da geç açıklanan bir sonuç; milyonlarca adayın emeğini, yıllarını, ailesinin fedakârlığını, ekonomik imkânlarını ve geleceğe dair umudunu doğrudan etkilemektedir.

2002 yılından bu yana ÖSYM sınavlarına ilişkin birçok ciddi tartışma kamuoyuna yansımıştır. 2003-2009 yılları arasında çok sayıda sorunun iptal edilmesi, 2009 Polis Meslek Yüksekokulları sınavında soruların bazı dershanelerde deneme sınavı adı altında çözdürüldüğü iddiaları üzerine sınavın iptal edilip tekrarlanması, 2010 KPSS Eğitim Bilimleri oturumunun usulsüzlük kanaatiyle iptal edilmesi, aynı sınava ilişkin yıllar sonra geniş soruşturmalar yürütülmesi, 2011 YGS’de kamuoyunda “şifre” olarak bilinen krizin yaşanması, 2012 Avukatlar İçin Adli Yargı Hâkim ve Savcı Adaylığı Sınavı’nın tekrar edilmesi, TUS ve YGS gibi sınavlarda hatalı sorular nedeniyle yeniden değerlendirme süreçlerinin işletilmesi, 2022 KPSS’de bazı soruların bir yayınevinin materyallerinde yer aldığı iddiası üzerine sınavın iptal edilmesi ve 2026 KPSS’de Şanlıurfa’da 392 aday için eş değer sınav kararı verilmesi; ÖSYM’nin yapısal sorunlarının münferit olaylardan ibaret olmadığını göstermektedir.

Sınav güvenliği meselesi yalnızca kapıda arama yapmak, adayın yanında kalem-silgi kontrol etmek ya da salonlara kamera koymakla çözülemez. Bu konuda önemli olan; soru hazırlama sürecinin nasıl yürütüldüğü, soru havuzuna kimlerin eriştiği, soruların dijital ortamda nasıl korunduğu, soru yazarlarının nasıl belirlendiği, matbaa ve kapalı dönem süreçlerinin nasıl denetlendiği, sınav kitapçıklarının nasıl üretildiği, sınavdan sonra hangi istatistiksel analizlerin yapıldığı ve olağan dışı başarı kümelenmelerinin nasıl incelendiğidir.

Geçmişte yaşanan soru hırsızlığı ve kopya iddiaları, Türkiye’de liyakat sistemine çok ağır zararlar vermiştir. Sınav sorularının belirli gruplara önceden ulaştırıldığına ilişkin soruşturmalar ve raporlar, yalnızca sınava giren adayların değil, kamu yönetiminin tamamının güvenilirliğini tartışmalı hale getirmiştir. Bir gencin hakkının çalınması, yalnızca bireysel bir mağduriyet değildir; kamu kadrolarına adaletsiz biçimde yerleşen her kişi, devlete duyulan güvenin, hakkaniyetin ve kamu hizmeti niteliğinin zedelenmesi anlamına gelir.

ÖSYM’nin son yirmi yılda geldiği nokta ortadadır. Kurum, bir dönem toplumun en güvenilir kamu kurumlarından biri olarak görülürken bugün sınav sonuçları açıklandığında adayların önemli bir bölümünün ilk sorduğu soru “Acaba yine bir şaibe var mı?” haline gelmiştir. Bu tablo kabul edilemez. Merkezi sınav sistemi, adayların güvenini kaybettiğinde yalnızca bir kurum değil, devletin adalet iddiası da zarar görür. 2022 KPSS’de yaşananlar bu açıdan önemli bir kırılma noktası olmuştur. ÖSYM’nin önce iddiaları reddetmesi, ardından sınavın iptal edilmesi, adayların kuruma olan güvenini ağır biçimde sarsmıştır. 2026 KPSS’de Şanlıurfa’da bazı salonlarda mevzuata aykırı sınav uygulamaları tespit edilmesi ve 392 aday için eş değer sınav kararı verilmesi ise sınav günü organizasyonu ve uygulama birliği bakımından hâlâ ciddi sorunlar bulunduğunu göstermiştir. Ayrıca 2026 KPSS sonuçları sonrasında kamuoyuna yansıyan olağan dışı yüksek puan iddiaları da aydınlatılmalıdır. 100 net üzeri alan aday sayıları geçmiş yıllarla karşılaştırılmalı; bu adayların il, bina, salon, kitapçık türü, test netleri, doğru-yanlış dağılımları ve başarı kümelenmeleri bakımından istatistiksel analizleri kamuoyuyla paylaşılmalıdır. Eğer olağan dışı bir durum yoksa bu veri açıklanarak adayların kuşkusu giderilmeli; olağan dışı bir durum varsa gereği yapılmalıdır.

ÖSYM’nin mevcut yapısının çağımızın koşullarına uygun hale getirilmesi zorunludur. Yapay zekâ, büyük veri analizi, dijital güvenlik, kriptolu veri saklama, soru üretim algoritmaları, sınav sonrası anomali tespiti, aday cevap örüntüsü analizi, salon bazlı başarı analizleri ve bağımsız dış denetim mekanizmaları artık sınav güvenliğinin ayrılmaz parçası olmalıdır. Buna karşılık adayın en küçük kural ihlalinde sınavı iptal edilirken, kurum kaynaklı hatalarda adayların mağduriyetinin çoğu zaman yeterince giderilmemesi kabul edilemez.

Kurulacak Meclis Araştırma Komisyonu; 2002 yılından bu yana ÖSYM tarafından yapılan sınavlarda iptal edilen soruları, iptal edilen sınavları, tekrarlanan oturumları, yargı kararlarıyla

değişen değerlendirmeleri, soru sızdırma ve kopya iddialarını, savcılık soruşturmalarını, DDK ve diğer denetim raporlarını, kurum içi güvenlik süreçlerini, soru hazırlama ve soru havuzu sistemini, dijital güvenlik altyapısını, matbaa ve kapalı dönem uygulamalarını, sınav görevlendirme sistemini ve aday itiraz mekanizmalarını bütün yönleriyle incelemelidir. Komisyon ayrıca ÖSYM'nin personel yapısını, teknik kapasitesini, kurum içi denetim mekanizmalarını, yönetim kurulu karar süreçlerini, sınav takvimi planlamasını, kriz yönetimini, kamuoyu bilgilendirme politikalarını ve şeffaflık düzeyini araştırmalıdır. Sınav güvenliği yalnızca ÖSYM'nin iç meselesi olarak görülemez; gençlerin geleceği, kamuya girişte liyakat, akademik yükselme, uzmanlık eğitimi ve devletin tarafsızlığı açısından doğrudan Meclis denetimine konu edilmelidir.

Bu kapsamda; ÖSYM'nin bağımsız denetimden geçirilmesi, sınav sonrası istatistiksel analiz raporlarının düzenli yayımlanması, olağan dışı başarı kümelenmelerinin otomatik olarak incelenmesi, soru hazırlama süreçlerinde çok katmanlı güvenlik uygulanması, soru yazarları ve uzman havuzunun şeffaf kriterlere bağlanması, sınav uygulama hatalarında aday lehine etkili telafi mekanizmaları kurulması, itiraz ücretleri ve itiraz süreçlerinin adil hale getirilmesi, sonuç açıklama ve veri paylaşım süreçlerinin kamu denetimine açılması gerekmektedir. Milyonlarca gencin kaderini belirleyen sınavlarda "hata oldu", "soru iptal edildi", "sınav tekrarlandı", "eş değer sınav yapılacak", "iddialar asılsız çıktı" gibi açıklamalar artık yeterli değildir. Meclis, bu alanda bütünlüklü bir araştırma yapmalı; ÖSYM'nin geçmişten bugüne taşıdığı tüm yapısal sorunları tespit etmeli ve kurumu liyakat, şeffaflık, güvenlik, hesap verebilirlik ve çağdaş ölçme-değerlendirme ilkeleri doğrultusunda yeniden düzenleyecek önerileri ortaya koymalıdır.

Bu nedenlerle; ÖSYM'nin 2002 yılından bu yana gerçekleştirdiği merkezi sınavlarda yaşanan soru iptalleri, sınav iptalleri, tekrar sınav kararları, soru sızdırma ve kopya iddiaları, olağan dışı puan dağılımları, sınav uygulama hataları, soru hazırlama ve güvenlik süreçleri, dijital ve fiziki soru güvenliği, soru havuzu yönetimi, sınav görevlendirme sistemi, sınav sonrası istatistiksel analiz mekanizmaları, itiraz süreçleri ve kurumsal denetim yapısının tüm yönleriyle araştırılması; ÖSYM'nin çağın teknolojik koşullarına, adalet ve liyakat ilkelerine uygun, şeffaf, denetlenebilir, güvenilir ve hesap verebilir bir yapıya kavuşturulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim. 12.10.2026.

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

[illegible]